

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1566 usque ad annum 1572

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1772

VD18 90118634

§. 93. Quidam in Franciam ablegati, ac Caletensem Urbem restitui
postulantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67213)

Quidam in Franciam ablegati ac Caletensem urbem restitui postulantes.

Eodem hoc anno Elisabetha Angliæ Regina Thomam Smithum, & Henricum Norriseum in Gallias ablegabat, ut de restituenda Caletensi urbe agerent:

*Thuan l. 41.
Cambden in
annal. Regni
Elis.*

versus eam capeſſebat: inſuper idem Mariæ Maritum in Davidis næcem incitavit, atque inter ambos Conjuges implacabile odium inſtil-
lare ſtudit, fruſtraneo licet conatu; quippe Rex Deo ejus animum illuſtrante manus, quas antea ad indignum hoc facinus attulerat, recenti ſanguine calentes jam ſupplices tendebat ad Reginam, falſus, ſe non odio in eam, ſed alienæ fraudis inſtigatiōe peccaſſe; unde Regina Maritum ſuum veniam exorantem amantiffime inter lacrimas, mutui amoris teſtes excepit, condonata omni, ſi quæ commiſſa eſſet, culpæ venia, atque eundem amorem poſtea continuatum opere teſtata eſt, ubi ad primum nuntium de adverſa Mariti valetudine mox veredariis equis Glaſcum delata, eidem omnia conjugalis amoris officia exhibuit, inde autem cum eo Edenburgum veniens adeo amice ei convixit, ut Rex eidem non ſine maxima Murræi, & complicum offenſione totam conſpirationis ſeriem exponeret, ac

Sæcul. XVI.
A.C. 1567. rent: Regina enim his innitebatur rationibus. I. Pace in Castello Camera-censi facta convenerat, ut Caletum post octo annos exactos cum omni territorio

vicissim Regina communi studio omnes gerendæ Reipublicæ, ac sese contra seditiosorum molimina tuendi rationes cum eo communicaret: ex quibus colligitur, nonnisi per calumniam asseri, quod Reginæ animus a suo Marito averfus tumultuum in Scotia suscitatorum causâ extiterit. Ast nondum quieverat rebellium Calvinistarum furor, cum enim Rex sibi, ac conjugî suæ ob Jacobi spurii insidias plurimum timeret, hunc debita pœna plectendum statuit, Regina tamen misericors, cum simulata hujus spurii submissione deludetur, vitæ veniam eidem exorabat, qui tamen, cum sua flagitia, ac perversa consilia a Rege manifestata sciret, in istius vitam conspirare aggressus est, ut autem plurium ope adjutus hoc consilium exequi posset, Reginæ fallacibus suis precibus persuasit, ut ipsa necis complices præcipue Murtonium in gratiam reciperet: hoc obtento conjurati in sceleris societatem alios Proceres vocant, præcipue Botvelliæ futuri cum Regina connubii spe allectum: necis autem Regi machinandæ tempus seligunt Edimburgensia comitia, eoquod ad illa conflente multa nobilitate

in

rio suo Anglis restitueretur, & fidejuf-
fores idonei mercatores exteri, neque
Francicæ ditioni subditi, intervenirent,
qui restitutione non secuta ad decem
au-

Sæcul. XVI.
A.C. 1567.

in multitudine, tam amore, quam odio profe-
quentium crederetur cædis suspicio eo facilius
ad alios declinari: eodem autem die spurius
Jacobus, ut sibi a suspicione caveret, obten-
to uxoris suæ morbo aula excesserat: rebus
igitur omnibus ad Regis necem dispositis Bot-
vellius cum suis pulverem spargit subtus ædes
regias, ut Rex ruinis obrueretur, sed fer-
tur, Regem animadversis insidiis cum puero
correptasse in locum subterraneum, Botvel-
lum autem canis, & vestigii indicio inventos,
ac extractos strangulasse: certior autem fa-
ma est, irruisse prius sicarios in cubiculum
Regis, compressisque faucibus extinctum ab
eisdem in proximum agrum fuisse exposi-
tum, quasi pulveris vi vibratum in aera. Varius
illico sermo, horum illum, illorum hunc su-
spicantium anthorem sceleris: validior vero
suspicio cadebat in Jacobum spurium: inquiri-
tur ergo in eum, & Reginæ jussu judicio dies
dicitur. Obiit vadimonium Botvellius, & Mur-
tonius Comes, alique hujus fordis clientes
agunt causam Botvelli quasi suam: exinde
autem falsitatis arguitur rumor, quo Regina
in reos inquisitionem neglexisse accusatur:

L 3

quid

Sæcul. XVI. aureorum solutionem se obstringerent;
 A.C. 1567. interim obsides a Rege darentur Fride-
 ricus Foxius Candala, Ludovicus Sam-
 mauranus Nigellæ Marchio, & Laval-
 læ

quid amplius ageret illa, dum turmatim omnes illum, qui præcipue sceleris reus habebatur, innocentem proclamant? rursus enim spurium hunc instigant, ut Reginam in caput Regis hæc infidias struxisse accusaret. Verum quis credat, quod Regina gravida Maritum adeo dilectum, corporis elegantia insignem, ætatis flore amabilem, filii sui in Regni spem nascituri Patrem occidere voluerit, post plenam præteritæ injuriæ veniam: si vero Maritum peremptum voluit, quid opus tanto, tamque publico strepitu? an venenum defuit? an servi, an famulæ? nonne Botvelius ipse in Dania decennali carcere detentus etiam in ipso mortis articulo constanter asseveravit, quod Regina in cæde Mariti sui nullam haberit partem, eaque prorsus hac inscia fuerit patratâ? nonne hoc illius testimonium Rex Daniæ Principibus Europæ communicabat, & quidem eo tempore a Botvelio depositum, ubi nec timori, nec spei amplius supererat locus? nihilominus Calvinistæ spargunt, Reginam hujus cædis ream, eoquod Mariti sui cadaver sine ulla funeris pompa curari jusserit, nec ullo ferme luctu eidem parentarit. Ast hæc tam

læ comes, Gasto Foxius Tranii Mar-
 chio, Antonius Pratenfis Nantolietus
 II. iisdem pacis articulis additum erat,
 si alterius partis culpa bellum renova-
 ri

Sæcul. XVI.
 A.C. 1567.

tam malitiose, quam maledice de ea dicuntur;
 num hi calumniatores negare audent, Corpus
 Mariti jussu Reginæ Balsamo conditum, &
 pollinctum odoribus fuisse, nonne idem tu-
 mulus, qui Jacobum V. Regem Reginæ Pa-
 trem, etiam illud tenet, & tegit? funus ho-
 nestabant plurimi magnæ notæ Proceres, Ju-
 dices, Comites, Barones, omneque genus
 Nobiles: si vero hic comitatus major non
 fuit, id vitio Reginæ adversantium factum,
 ut eidem ex raro funeris comite facerent in-
 vidiam: cæremoniaæ ecquidem erant paucio-
 res, quam pro Reginæ aut voluntate, aut re-
 ligione, statæ tamen, & solemnnes juxta præ-
 scripta hæreticorum, in quorum tunc pote-
 state omnes Regni thesauri erant: unde jam
 dudum antea plurimi, iique nobilissimi absque
 ullo funeris ritu, & pompa fuere sepulti, eo-
 quod Calvinistæ prohibuissent, ne quis effe-
 ratur ritu Romano cum solitis exequiarum so-
 lemniis: hinc si Regina; Maritum cum pom-
 pa extulisse curasset, illi eandem damnassent
 legis violatæ, cum autem nunc illum abs-
 que majori pompa efferrî jubet, Maritum oc-
 cidisse eandem accusant: insuper redarguitur

L 4

etiam

Sæcul. XVI.
A.C. 1567

ri contingeret, qui prior bellum intulisset, jure pactis quæsito excideret, neque altera pars, cui damnum datum foret, pactis conventis stare teneretur. Verum

etiam Regina, quod percepto Mariti sui facto nulla doloris signa ediderit: attamen vidit tota aula fusas Reginæ lacrimas, audivit gemitus: nonne si forte sibi crines etiam evulsiisset, maligni hi calumniatores sparsissent, id ab ea studiose factum, ut patricidii suspicionem a se amoliretur. Gravius adhuc crimen Calvinistæ, præcipue Murræus Regnum ambiens, & Calviniani Ministelli unacum Knoxio, & Buchanano comminiscuntur, ut Matrem cum prole una opera extinguerent, & illorum nece, ac seditionum præsidio suam sectam stabilirent. Regina, inquiunt iidem, fracta conjugali fide Botvelio se prostituit, pactaque Mariti fide eidem mox nupsit, quam in rem Reginæ literas ad Botvelium *mysteriorum plenas* proferunt, quibus illa eidem imperat, *ut res suas curet*. Hæc illi: ast quo teste? enimvero nullum desuper allegare possunt, nisi hujus fabulæ undique male confarminatæ Architectum: si enim hæc literæ essent adeo obscuræ, & *mysteriorum plene*, quomodo certum dicitur, quod de nece Regis egerint? num nulla alia in tot Regni motibus Reginæ cum suo

Verum adhæc Rex Oratoribus re- Sæcul. XVI.
 spondit, quod novum, & insolens hoc A C. 1567.
 postulatum sibi videatur, cum post va-
 rios a pace successus, duntaxat de pa-
 ce

fuo subdito res esse potuit, quam mariti cæ-
 des? ubi mentio habetur in his literis, si ta-
 men vere scriptæ fuissent, de nece, de mo-
 do illam exequendi, de præmii pollicitatio-
 ne? Dein quis scripsit hanc epistolam? Re-
 gina: ad quem? ad Botvelium. Sed quid
 Regina scriberet literas ad Botvelium, quem
 in aula præsentem habuit? quo tabellario
 hæc literæ fuere missæ? Douglassio: verum
 hic in ipso spiritu, quem funis præcluserat,
 tam suam innocentiam testatur, quam spurii
 fraudem detestatus publice confirmat, has li-
 teras nec sibi datas, nec ad Botvelium, nec
 a Regina scriptas: nonne ipsa Regina Deum
 in testem invocabat, literas illas a se nun-
 quam esse exarratas: mirum insuper, quod
 hæc epistola, quam proferunt Calvinistæ, nec
 Reginæ nomen subscriptum præseferat, nec
 ad Botvelium data legatur: quæ autem aucto-
 ritas ejusmodi literis, quæ nec nomen ejus,
 ad quem dantur, nec illius, a quo veniunt,
 exhibent? nonne Eboraci in Anglia hoc com-
 mentum tam aperto indicio detegebatur, dum
 repertus fuerat artifex, qui tam scite cunctos
 Reginæ characteres imitabatur, ut quivis ge-

Sæcul. XVI.
A.C. 1567. ce inter Francos, Anglosque fancienda, & sincere colenda negotium superesse existimaret. Postea Rex rem totam ad Consilium retulit, in quo auditi fuere Legati, atque Hospitalius Cancellarius cunctas Anglorum rationes valide refellebat, nihilominus Oratores ejus dicta pariter confutabant, tandem vero mutua illorum altercatio ita absolvebatur, ut Caletum Gallis relinqueretur, eoquod præsentis rerum vicissitudines in Anglia non permetterent, ut Regina bello Gallis indicto jus suum profequeretur;

nuinam Reginae scripturam esse jurasset. Denique Regnam hujus cædis consciam arguunt, quia mox cum Botvelio Regicida nuptias contraxit: equidem eidem nupsit, sed iisdem urgentibus, qui innocentem accusare, & perdere parabant; quid faceret Regina, tot Calvinistarum minis perterrita, tam ampla spe impulsa, nupsit Regicidæ, sed illi, cui nisi prius in judicio se ab hac labe purgaret, Regina se nunquam nupturam profitebatur, quem tamen ipsimet accusatores in tribunali innocentem declarabant.

Ex his succincte adductis patet, Regnam hæreticorum artibus fuisse delusam, convitiis, falsisque criminationibus oppressam, ac tandem in fidei odium Regno, honore, ac vita privatam.

tur: de cetero autem Oratores hono- Sæcul XVI.
 rifice dimissi sunt. A. C. 1567.

§. XCIV.

*Actum de nuptiis Catharinam inter,
 & Carolum Austriæ Archiducem
 conciliandis.*

Regina minus Gallos aggredi, quam *Thuan. l. c.*
 suum solium contra hostium suorum
 molimina tueri intenta erat, quem in
 finem sæpius matrimonium ineundi de-
 siderium simulabat, quamvis re ipsa ab
 hoc proposito semper aliena esset. Hu-
 jus tamen connubii spe potissimum la-
 stabat Carolum Austriæ Archiducem
 Maximiliani Cæsaris Fratrem, qui jam
 antea in Mariæ Scotiæ Reginæ Mari-
 tum per Lotharingium Cardinalem pro-
 positus fuerat, nihilominus Elisabetha
 sua simulandi arte ad tantam temerita-
 tem pervenit, ut etiam solemnè Lega-
 tione unacum Periscelidis Ordinis insi-
 gnibus Suffexiæ Comitem ad Cæsarem
 decerneret, qui cum eodem de connu-
 bii pactis ageret: vicissim Imperator ad
 eandem Stolbergium Comitem ablega-
 bat, ut Reginam in hoc suo affectu
 conservare niteretur: equidem Suffe-
 xiæ Comes nullum non movebat lapi-
 dem, ut suæ Legationi prosper adspira-
 ret exitus, nam hic, ut Regina extero
 Prin-